AH 557
2026Z22394

Antwoord van staatssecretaris Palmen (Financiën) en van staatssecretaris Eerenberg (Financiën) (ontvangen 5 november 2026)

Vraag 1. Bent u bekend met het artikel 'Dit maakt je helemaal kapot': gedupeerde onderneemster hield 1,5 miljoen euro schuld over'?[1]

Antwoord 1 Ja.

Vraag 2. Hoe reageert u op het feit dat ondernemers nog altijd geen compensatie hebben gekregen voor de ondernemingsschade die zij hebben geleden door het toeslagenschandaal?

Antwoord 2 Het kabinet is bekend met signalen van ondernemers die aandacht vragen voor de financiële gevolgen die zij stellen te hebben ondervonden als gevolg van de problemen met de kinderopvangtoeslag. Voor gedupeerde toeslagenouders, ook die met een onderneming, is sinds 2020 de hersteloperatie toeslagen actief met compensatieregelingen, schuldenaanpak en brede ondersteuning. Hierbij is specifieke aandacht voor ouders met zakelijke schulden of ondernemingsgerelateerde aanvullende schade. Op dit moment wacht nog een aanzienlijk deel van de aanvragers van aanvullende schadecompensatie helaas nog op afhandeling van hun financieel herstel. U bent meest recent op 12 oktober 2026 per brief[2] geïnformeerd over versnelling van de afhandeling.

Daarnaast kunnen ondernemers uit de kinderopvangbranche, die in die hoedanigheid stellen schade te hebben geleden vanwege de toeslagenaffaire, zich wenden tot de Staat met een civielrechtelijke aansprakelijkstelling. Of en in hoeverre de gestelde schade voor vergoeding in aanmerking komt, wordt individueel beoordeeld aan de hand van de toepasselijke civielrechtelijke kaders en de omstandigheden van het geval.

Inmiddels vindt onderzoek plaats naar aanvullende casuïstiek. Zoals aangegeven in de brief van 3 juli 2026[3], is de Belangenbehartiger Belastingplichtigen en Toeslaggerechtigden (BBT) gevraagd om zelfstandig samen met een aantal betrokken ondernemers in kaart te brengen tegen welke problemen zij aan lopen en deze te analyseren. Dit onderzoek loopt momenteel. Als er uit de onderzochte casussen bepaalde trends naar voren komen die laten zien dat ondernemers tegen structurele problemen aanlopen, of dat de hersteloperaties blinde vlekken hebben (gehad), gaat het kabinet daar uiteraard het vervolggesprek over aan.

Vraag 3. Wat zegt het over de houding van de overheid naar haar eigen burgers, dat de Landsadvocaat in rechtszaken de ondernemingsschade toegebracht in het toeslagenschandaal bestempelt als een 'ondernemingsrisico' en een 'ongelukkig incident'?

Antwoord 3 De overheid moet zich in haar contacten met burgers en ondernemers zorgvuldig en respectvol opstellen. Dat geldt ook wanneer de Staat zich in een gerechtelijke procedure verweert. Het is mij onduidelijk op welke zaak en in welke context de aangehaalde kwalificaties betrekking hebben. In algemene zin geldt dat de Landsadvocaat de Staat vertegenwoordigt in civiele procedures. De standpunten die daarin worden ingenomen zijn steeds afgestemd met de Staat en moeten worden bezien in de context van de betreffende zaak.

---

[1] Trouw, 13 oktober 2026, https://www.trouw.nl/politiek/dit-maakt-je-helemaal-kapot-gedupeerde-onderneemster-hield-1-5-miljoen euro-schuld-over~b55b01ce/

[2] Kamerstukken II, 2026-2027, 36708, nr. 111.

[3] Kamerstukken II, 2025-2026, 36708, nr. 107.

Vraag 4. Waarom is in de discussie over het toeslagenschandaal de schade voor duizenden ondernemers zo lang onderbelicht gebleven?

Antwoord 4 Het kabinet herkent zich niet in deze stelling. Zoals bij antwoord 2 toegelicht wordt er sinds 2020 gewerkt aan (financieel) herstel van de gevolgen van de problemen met de kinderopvangtoeslag, en is daarbij ook aandacht voor ouders met zakelijke schulden of ondernemingsgerelateerde aanvullende schade. Op dit moment onderzoekt de BBT op basis van een aantal casussen of er bepaalde trends naar voren komen die laten zien dat ondernemers tegen structurele problemen aanlopen, of dat de hersteloperaties blinde vlekken hebben (gehad). Mocht dat het geval zijn, dan gaat het kabinet daar uiteraard het vervolggesprek over aan, om te kijken wat een passende oplossing kan zijn

Vraag 5. Hoeveel ondernemers hebben ondernemingsschade geleden als gevolg van het toeslagenschandaal en hoeveel van hen zijn door het toeslagenschandaal failliet gegaan?

Antwoord 5 U bent in de bovengenoemde Kamerbrief van 3 juli 2026 naar aanleiding van een vraag van het lid Van Eijk (VVD) geïnformeerd dat er geen cijfers beschikbaar zijn van het aantal ondernemers dat in een traject voor financieel herstel zit. Gedupeerde ouders met zakelijke schulden kunnen zich melden, en sommige ouders claimen ondernemersschade in de aanvullende schaderoutes. Maar daarmee staat het aantal niet vast, sommige ouders melden immers geen zakelijke schulden of ondernemersschade.

Vraag 6. Waarom is ervoor gekozen om ondernemers niet te compenseren voor de vaak dramatische financiële gevolgen voor hun onderneming van het toeslagenschandaal?

Antwoord 6 Het kabinet herkent zich niet in deze stelling en verwijst graag naar de beantwoording van vragen 2 en 4.

Vraag 7. Hoe reageert u op de suggestie dat er sprake was van samenwerking in de Belastingdienst tussen de afdelingen mkb en particulieren?

Antwoord 7 De verschillende directies van de Belastingdienst werken met elkaar samen om uitvoering te geven aan de wettelijke taken die aan de Belastingdienst zijn opgedragen, zoals het toezicht houden op het naleven van de fiscale wetten en regels. Dit was in het verleden niet anders.

Vraag 8. Hoe reageert u op de suggestie dat de Belastingdienst in de fraudeselectie bij ondernemers gebruik maakte van de zorg- en huurtoeslag?

Antwoord 8 De Belastingdienst beschikt(e) over veel verschillende gegevens van belastingplichtigen en toeslaggerechtigden, waaronder gegevens over de zorg- en huurtoeslag. Deze gegevens mogen en kunnen gebruikt worden voor de heffing en inning van belastingen. Welke gegevens zijn gebruikt om te komen tot een formulering van een controleopdracht bij een ondernemer is situatie-gebonden.

Vraag 9. Hoe reageert u op de suggestie dat de Belastingdienst gebruik maakte van de nationaliteit van gedupeerden?

Antwoord 9 Het gebruik van nationaliteit in de handhaving en het toezicht door de Belastingdienst en de dienst Toeslagen is niet toegestaan, tenzij hier een expliciete wettelijke grondslag voor bestaat.[4] Slechts in uitzonderlijke gevallen is het toegestaan dit soort gegevens te verwerken. Bijvoorbeeld bij het kindgebonden budget: als een partner geen verblijfsstatus heeft, is Dienst Toeslagen verplicht om ook de nationaliteit van het kind kunnen beoordelen om het kindgebonden budget al dan niet toe te kennen. Het kindgebonden budget kan namelijk niet worden toegekend als het kind geen Nederlandse nationaliteit heeft. Een oordeel over de rechtmatigheid en de (mogelijke) gevolgen van (eventueel) gebruik van nationaliteit in een individueel geval, kan alleen worden gegeven na zorgvuldige beoordeling van alle relevante feiten en omstandigheden van het specifieke geval. Voor zover de vraag verwijst naar een individuele zaak, doet het kabinet geen inhoudelijke uitspraken over individuele zaken die in behandeling zijn.

[4] Kamerstukken II, 2021-2022, 31066, nr. 1030, bijlage 1037214

Vraag 10. Hoe reageert u op de suggestie dat de Belastingdienst bij minstens één kinderopvangbedrijf klanten heeft geselecteerd op hun afkomst?

Antwoord 10 De vraag lijkt betrekking te hebben op een individuele zaak. Het kabinet doet geen inhoudelijke uitspraken over individuele zaken die in behandeling zijn.

Vraag 11. Hoe gaat u ervoor zorgen dat de Staat de link tussen de fraudelijsten en faillissementen wel gaat erkennen?

Antwoord 11 Zoals bij antwoord 2 is toegelicht is de BBT gevraagd om samen met een aantal betrokken ondernemers in kaart te brengen tegen welke mogelijk problemen zij aan lopen en deze te analyseren. Dit onderzoek loopt nog. Mochten uit de onderzochte casussen bepaalde trends zichtbaar worden die laten zien dat ondernemers tegen structurele problemen aanlopen of blinde vlekken in de hersteloperatie naar voren komen, dan gaat het kabinet daar graag het gesprek over aan.

Vraag 12. Wat gaat u doen om ervoor te zorgen dat alle ongelakte en verdwenen stukken met betrekking tot de gedupeerde ondernemers zo snel mogelijk boven water komen?

Antwoord 12 Het Kabinet heeft de stukken die raken aan de toeslagenaffaire reeds openbaar gemaakt. Deze zijn terug te vinden op het Informatiepunt Kinderopvangtoeslagaffaire. Bij de openbaarmaking van stukken hebben de Belastingdienst en Dienst Toeslagen zich aan de WOO, en destijds de WOB, te houden. De stukken zijn gelakt op basis van de uitzonderingsgronden in deze wetgeving. Denk hierbij bijvoorbeeld aan persoonsgegevens, maar ook handhavings- en toezichtsbelangen. Het kabinet kan hier niet zonder meer uitzonderingen op maken.
De beoogde externe commissie datakluis en andere afgeschermde omgevingen Belastingdienst zal binnen haar eigen taakomschrijving onderzoek doen naar de inhoud van de datakluis. Voor zover uw vraag ziet op de documenten die uit datakluis zijn verwijderd en daarna vernietigd heeft uw kamer op 29 september jl. een motie van het lid Ergin (DENK) aangenomen. In het kader hiervan wordt onderzocht welke documenten vernietigd zijn en daarmee of bij de vernietiging van een aantal documenten mogelijk informatie verloren is gegaan die betrokken had moeten worden bij het KPMG-onderzoek naar RAM. Uiteraard wordt de motie, vanwege het door uw Kamer benadrukte belang van onafhankelijkheid, in samenspraak met de aanstaande externe commissie Datakluis en andere afgeschermde omgevingen Belastingdienst uitgevoerd.

Vraag 13. Wanneer verwacht u dat alle gedupeerde mkb’ers volledig zijn gecompenseerd voor de financiële schade die zij onterecht hebben geleden door het toeslagenschandaal?

Antwoord 13 Zoals ik u in de aanbiedingsbrief bij de voortgangsrapportage van 18 september 2026[5] heb laten weten, is de inzet van het kabinet dat alle gedupeerde ouders die recht hebben op aanvullende schadecompensatie en daarvoor een onderbouwde aanvraag hebben gedaan, uiterlijk eind 2027 een voorstel voor afronding hebben gekregen. Deze ambitie geldt voor alle ouders, ook ouders met een onderneming.

Vraag 14. Kunt u deze vragen één voor één beantwoorden?

Antwoord 14 Ja.

[5] Kamerstukken II, 2026-2027, 36708, nr. 110.